

Dubravka Šuica, podpredsednica
Evropska komisija
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Bruselj

Bruselj, 9. februar 2021

Interesna skupina za solidarnost med generacijami – prvi odziv na zeleno knjigo o staranju

Spoštovana ga. podpredsednica Šuica,

pozdravljamo objavo zelene knjige o staranju v zelo primernem času. Kot skupina poslank in poslancev Evropskega parlamenta, združenih v podporo načelu medgeneracijske solidarnosti, ki izhaja iz evropskih pogodb, pozdravljamo dejstvo, da sta bili solidarnost in odgovornost med generacijami izbrani za temo zelene knjige, ter podpiramo pozitivni in vseživljenjski pristop, na katerem temelji. Demografski izzivi so že dalj časa prisotni in kličejo po celostnih politikah, pandemija covid-19 pa je s svojim katastrofičnim vplivom na medgeneracijske vezi in odrinjanjem mnogih starejših iz družbe, zlasti v okoliščinah dolgotrajne oskrbe, le še povečala nujnost takšnih politik.

Pozdravljamo skrb, da se v zeleno knjigo vključi različne prekrivajoče se razloge za ranljivost, vključno s spolom, krajem bivanja in morebitno invalidnostjo, prav tako pa podpiramo celovitost nabora področij, ki se jih dotika zelena knjiga. Poudarili ste potrebo po različnih rešitvah, ki so vse bistvene in se med seboj dopolnjujejo: socialnovarstveni pogled na kakovostno dolgoročno oskrbo, poudarek na kvaliteti življenja, kar velja tudi za območja odseljevanja, izobraževanje in vseživljenjsko učenje s pogledom, usmerjenim širše od zgolj trga dela, vključujoče politike zaposlovanja, spodbujanje aktivnega življenjskega sloga in promocija zdravja, izkoriščanje priložnosti digitalne dobe za izboljšanje tehnologij za pomoč starostnikom, prilagajanje in izboljšana fizična dostopnost življenjskih okolij, vključno s starejšim prijaznimi delovnimi mesti, prometom in urbanizmom.

Poudariti želimo, da morajo za zagotavljanje solidarnosti med generacijami politike temeljiti na dostopnosti človekovih pravic v polnem obsegu ne glede na starost. Vendar pa zelena knjiga diskriminacijo na podlagi starosti omenja zgolj enkrat in ne usmerja v refleksijo o tem, kako dopolniti pravni okvir glede enake obravnave ne glede na starost. To opustitev obžalujemo in upamo, da bo boj proti diskriminaciji in stigmatizaciji na podlagi starosti vključen aktivnosti, ki sledijo zeleni knjigi.

Medtem ko je nevarnost revščine v starosti našla svoje mesto v zeleni knjigi, pa ta ne omenja dostojnih in prilagodljivih pokojnin ter drugih socialnih pravic upokojencev. Prav tako bi želeli pozornost usmeriti tudi na boljšo zaščito starejših potrošnikov pred praksami, ki vodijo v izključenost, kot je digitalizacija bančništva in plačil.

Pozdravljamo omembo družine in neformalnih oskrbovalcev v povezavi s pomenom usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter s kakovostnimi, ugodnimi in dostopnimi podpornimi storitvami v skupnosti. Vendar pa njihove potrebe v zvezi socialno oskrbo in vključenostjo, kot so dostopnost možnosti oddiha, usposabljanja, finančna nadomestila, pravica do pokojnine in odsotnosti z dela ter zaščita pred odpuščanjem, ki presegajo določbe direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega

življenja, v razpravi niso bile omenjene. Odpravljanje razlik med spoloma v oskrbovanju preko enakopravne delitve bremena oskrbe med moškimi in ženskami je bistvenega pomena za trajnostno prihodnost ter za celostno vključitev vidika enakosti spolov v razmislek o ponovnem vrednotenju formalne oskrbe in vključevanju več moških v oskrbovalne poklice. Prav tako je za izgradnjo bolj učinkovitih in humanih sistemov oskrbe pomembno vključevanje zdravstvene in socialne oskrbe, s katerima se odgovarja tudi na psihološke in socialne potrebe starejših.

Kot je tudi prav, je v zeleni knjigi izpostavljen problem osamljenosti, a ta zgolj bežno omenja naraščanje socialne izključenosti in njegove posledice za zdravje, tudi duševno, za medgeneracijsko povezanost in družbeno tkivo tako pri mlajših kot pri starejših, kar se je s pandemijo covid-19 le še poslabšalo. Priznavamo pomen boljše uporabe inovacij in novih tehnologij za ustvarjanje boljših, bolj dostopnih okolij ter podpiramo načelo njihove univerzalnosti v dobro vseh generacij, vendar je pri tem potrebna previdnost pred pretiranim zanašanjem na tehnologijo na račun socialnih vezi in medčloveških odnosov.

Zavezujemo se k sodelovanju v postopku posvetovanja, ki se je odprl z zeleno knjigo, in se veselimo sodelovanja z vami pri razvijanju dolgoročneje strategije na področju staranja, ki bo utemeljena na evropskem stebru socialnih pravic in načelih človekovih pravic.

Člani interesne skupine za solidarnost med generacijami:

1. Milan Brglez, evropski poslanec
2. Tatjana Ždanoka, evropska poslanka
3. Jarosław Duda, evropski poslanec
4. Brando Benifei, evropski poslanec
5. Klemen Grošelj, evropski poslanec
6. Radka Maxová, evropska poslanka
7. Elisabetta Gualmini, evropska poslanka
8. Manuel Pizarro, evropski poslanec
9. Antonius Manders, evropski poslanec
10. Atidzhe Alieva-Veli, evropska poslanka
11. Klára Dobrev, evropska poslanka
12. Estrella Dura Ferrandis, evropska poslanka
13. Sirpa Pietikäinen, evropska poslanka
14. Irena Joveva, evropska poslanka
15. Stelios Kympouropoulos, evropski poslanec
16. Carles Puigdemont I Casamajó, evropski poslanec
17. Antoni Comín I Oliveres, evropski poslanec
18. Clara Ponsatí Obiols, evropska poslanka